

Het SchoolOndersteuningsProfiel (SOP)
Montessorischool Centrum
Maart 2024

1. Onderwijsvisie - schoolconcept

Montessorischool Centrum is een montessorischool. Met die gedachte geven we onderwijs vanuit onderstaande visie.

Visie

Medeverantwoordelijkheid

"Leer mij het zelf te doen" is een breed verspreide slogan onder de Nederlandse Montessorischolen. Op onze school hebben wij goed nagedacht over wat dat betekent. Dit vraagt van onze kinderen dat zij zelfredzaam zijn. Zelfredzame kinderen gaan zelf naar het toilet, kunnen zelf hun jas ophangen en alle andere dagelijkse routines zelfstandig uitvoeren. Zij willen daarnaast de stap zetten naar zelfstandigheid. Zelfstandige kinderen kunnen autonoom verantwoorde keuzes maken, werk inplannen, een taak overzien. Wanneer kinderen onze school verlaten hebben zij de eerste stappen gezet in het medeverantwoordelijk zijn. Een medeverantwoordelijk persoon denkt na over de effecten van keuzes en gedrag op anderen. Dit alles vraagt ook iets van onze leerkrachten; hoe begeleiden wij onze kinderen in de bovengenoemde stappen, wat voor voorbeeld geven wij zelf? Natuurlijk proberen wij de omgeving van de kinderen daar zo goed mogelijk op aan te laten sluiten.

Ontwikkeling

Op onze school willen wij breed kijken naar de ontwikkeling van kinderen. Wij beperken ons niet louter tot cognitieve ontwikkeling (spelling, rekenen, taal en schrijven e.d.). Ook de creatieve, sociale en sportieve ontwikkeling enz. vinden wij belangrijk. Wij weten dat kinderen zich ontwikkelen volgens vaste ontwikkelingsfasen. De duur en het moment van aanbreken van deze fasen zijn door observaties van Maria Montessori weergegeven in onderstaand figuur.

Maria Montessori deelt de ontwikkeling van kinderen in volgens de volgende fasen; 0 tot 6 jaar de peuters, 6 tot 12 jaar het kind, 12 tot 18 jaar de adolescent en 18-24 jaar de volwassene. Voor onze school zijn vooral de eerste twee levensfasen belangrijk. Omdat de ontwikkeling van kinderen niet heel "strak" gaat maar geleidelijk gaat kan het zijn dat er fasen zijn die elkaar overlappen.

De 0 tot 6-jarige fase (de fase van schepping) start met het leren van bewegen, kruipen, lopen, rennen en basale communicatie (tot 3 jaar). In deze fase leert het kind via indrukken uit de omgeving via zijn "absorberende geest". De tweede fase is die van de verfijning. Het kind kan steeds complexere bewegingen maken, langere zinnen formuleren en preciezer communiceren. De wereld is voor deze kinderen nog klein en bestaat uit het gezin, de familie, kinderopvang en de kleuterklas.

Het 6 tot 12-jarige kind (de fase van verkenning en wetenschap) is het kind dat vragen stelt. Kinderen willen verklaringen voor de dingen in het leven. Er moet niet alleen een uitleg zijn, deze moet ook logisch zijn. Vaak worden antwoorden opgevolgd voor een vervolg "waarom". De absorberende geest maakt een overgang naar de rationele geest. "Zien en voelen is de waarheid" van het jonge kind verandert in de wetenschap dat niet alles is zoals het lijkt. Kinderen op deze leeftijd ontwikkelen een sterke moraal en rechtvaardigheid. Het egocentrisme van kleuters maakt plaats voor het willen samenwerken en het willen behoren bij een groep. Deze kinderen kunnen keuzes maken en daarvan de consequenties overzien. Er ontstaat een sterke drang naar het verkennen van de omgeving, andere culturen en de verschillen tussen kinderen onderling (Pelgrom & Hendriksen, 2014).

Authenticiteit

Een authentiek persoon is een geloofwaardig persoon. Je doet de dingen niet omdat ze moeten maar omdat je vanuit jezelf de motivatie voelt om ze te doen. Wij stimuleren onze kinderen om hun authenticiteit zo veel mogelijk tot uiting te laten komen. We bereiden de omgeving dusdanig voor zodat er ruimte ontstaat voor eigen inbreng, verwerking en creativiteit. Natuurlijk zijn wij ons ook bewust van onze opvoedkundige en educatieve taak. De verwachtingen van kinderen, ouders, de omgeving en de maatschappij brengen wij zo veel mogelijk in balans met ons handelen en onze visie op het onderwijs.

Vrijheid

Vrijheid in gebondenheid (Montessori, 1948) betekent op onze school dat kinderen vrij zijn om zichzelf te ontwikkelen binnen bepaalde kaders. Voor een goed functionerende maatschappij zijn immers regels en afspraken nodig. Wie zijn rijbewijs behaalt krijgt de vrijheid van het kunnen reizen per auto. Wil je op school zelfstandig op de gang kunnen werken dan moet je weten hoe je op de gang gedraagt. Persoonlijke vrijheid stopt daar waar het de vrijheid van anderen beperkt. Dat gaat verder dan fysieke vrijheid, het gaat ook over vrijheid van gedachten, uiten van mening, invulling geven aan de manier waarop en met wie je je leven deelt.

Verbondenheid

De mens staat in verbinding met zijn omgeving. Als wij goed voor onze omgeving zorgen, dan zorgt zij ook goed voor ons. Op school oefenen wij daarmee, startende bij onze jongste kinderen tot aan onze oudste kinderen. Je werkplek, de klas, de school, de omgeving van de school en de bredere wereld. Als onderwijsprofessionals voelen wij ons ook verbonden met onze omgeving, de ouders van de school en de andere

(maatschappelijke) instellingen. Als school profiteren wij van onze omgeving en mag onze omgeving ook van ons profiteren.

Missie

Wij streven naar een veilige omgeving waarin iedereen zich kan ontwikkelen in vrijheid en in verbondenheid tot medeverantwoordelijke en authentieke wereldburgers.

2. Leerlingpopulatie

Montessorischool Centrum is een school die niet alleen onderwijs verzorgt aan kinderen uit de directe omgeving, maar ook aan kinderen die iets verder van de school wonen. Samen met Montessorischool Zuid vormen zij de enige Montessorischolen Hilversum. Beide scholen zijn ooit gezamenlijk ontstaan vanuit een vereniging van Montessorischolen in Hilversum. De school telt ongeveer 370 leerlingen.

3. Basisondersteuning

Onder de basisondersteuning verstaan we alle zorg en instructie die de groepsleerkrachten in alle groepen bieden. Mocht dat voor een leerling niet voldoende zijn, dan kan de groepsleerkracht – na de instructie – deze leerling verlengde of verdiepende instructie bieden.

Onze leerkrachten zijn gediplomeerde montessorileerkrachten of volgen de opleiding. Daarin hebben wij geleerd om objectief te observeren en concreet te registreren. Natuurlijk zijn wij ons ook bewust van het feit dat wij mensen zijn en altijd een bepaald "oordeel" hebben. Daarom toetsen wij, vanaf groep 3, elk halfjaar onze kinderen op rekenen, spelling, taal en lezen. Dit geeft ons een beeld van de ontwikkeling van onze kinderen afgezet tegen het landelijk gemiddelde van scholen met een soortgelijke populatie. Onze eigen observaties en registraties samen met de onafhankelijke toetsen (IEP) maken dat wij een compleet beeld hebben van de ontwikkeling van onze kinderen. Elk halfjaar worden de groepen en kinderen besproken in de groeps/leerlingbespreking door de leerkracht(en) van de groep samen met het ondersteuningsteam (internbegeleider, coördinator leerlingenzorg en de directie). Op groepsniveau wordt gekeken of/welke aanpassingen nodig zijn zodat onze kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Voor de kinderen waarbij een individuele aanpak nodig is wordt een individueel handelingsplan gemaakt. Individuele handelingsplannen worden met ouders besproken, hun inbrengt wordt meegenomen. Na de uitvoering van het plan volgt een evaluatie. In het plan staat de interventieperiode en het evaluatie-moment vermeld.

Instructie aan kinderen kunnen in groepsvorm plaatsvinden of individueel. Omdat wij kinderen persoonlijk volgen is er een grote mate van vrijheid in leerstof en planning van de leerstof. Verlengde instructie kan aan een aantal kinderen "geclusterd" plaatsvinden of één-op-één in onze montessori-rondes. Dit zijn rondes waarin de leerkracht kinderen observeert, instructies en feedback geeft.

Onder de basisondersteuning valt het volgende:

- We volgen de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van elke leerling;
- Van leerlingen die meer aankunnen, verwachten we ook meer;
- Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong worden in de groep uitgedaagd met verdiepende opdrachten;
- We volgen het dyslexie- en dyscalculieprotocol;
- Kleine aanpassingen in werktempo, volgorde en tijd zijn mogelijk. *"Wij durven kinderen tijd te geven en af te wachten om ruimte te bieden aan de ontwikkeling van onze kinderen".*

4. Extra ondersteuning bovenop de basisondersteuning

Soms heeft een leerling meer nodig dan de basisondersteuning. Bovenop de basisondersteuning biedt de school dan extra ondersteuning; dat kan in de school of buiten de school zijn.

Bijvoorbeeld in het geval dat:

- De basisondersteuning niet meer tot voldoende vooruitgang of verbetering leidt;
- Een leerling onderpresteert of er problemen zijn met het welbevinden van een leerling;
- Er sprake is van een (leer)achterstand van meer dan 2 of 3 jaar op de reguliere basisstof;
- Er een disbalans binnen de groep is of het welbevinden van één of meerdere leerlingen in de groep in het geding is;
- De extra ondersteuning disproportioneel veel inzet vraagt waardoor de onderwijskwaliteit aan de rest van de groep in het geding komt.

Extra (specifieke) (ondersteunings)mogelijkheden binnen de school

- (Gecertificeerde) specialistische ondersteuning binnen het team:
  - IB-er
  - RT-er
  - MEd specialist leren
  - Vakleerkracht bewegingsonderwijs
  - Vakleerkracht muziek (inhuur)
  - Vakleerkracht beeldende vorming
  - Vertrouwenspersoon
  - Specialist meer- en hoogbegaafdheid
  - Gedragsspecialist
  - Jonge kind specialist
- Protocollen, programma's, methodieken en materialen:
  - Kanjertraining (specifieke groepsinterventies of individuele hulp)
  - Medisch protocol
  - Bareka (rekenremediëringsprogramma)
  - Taal in blokjes (remediërende methode voor spelling)
  - Diverse methodes/materialen ter ondersteuning van de taalontwikkeling (gebruikt door de RT'er)
  - Levelwerk (extra uitdagend materiaal)
- Mogelijkheden van het schoolgebouw:
  - /

Extra ondersteuning via het Nuyens Instituut

Het kan echter voorkomen dat bovenstaande niet voldoende is en de school een leerling de benodigde ondersteuning niet kan bieden. Een multidisciplinair team van deskundigen verbonden aan het W.J.F. Nuyens Instituut denkt mee met de school, voert onderzoek uit en komt op basis van de resultaten van het onderzoek met een advies. Hieruit kan blijken dat een leerling in aanmerking komt voor een arrangement van het

Nuyens Instituut. Enkele voorbeelden van arrangementen vindt u op bovengenoemde website. Mocht een arrangement binnen de school niet voldoende passend zijn, dan dient verder onderzoek uit te wijzen op welke school de leerling het best op zijn/haar plek is.

Extra ondersteuning buiten Alberdingk Thijm Scholen

Alle basisscholen van Alberdingk Thijm Scholen zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband UNITA. Het Nuyens is voor AT-Scholen de contactpersoon van UNITA. Via het Nuyens kan ook gebruik worden gemaakt van enkele arrangementen van UNITA, zoals: de rekgroep, de taalgroep, het Ambulatorium Lezen en het arrangement 'HB dubbel bijzonder'.

Indien sprake is van vermoedens van dyslexie kan de school, in samenwerking met ouders, bij de gemeente een aanvraag doen tot een vergoed dyslexieonderzoek. Wanneer dyslexie wordt gediagnosticeerd heeft de leerling recht op vergoede dyslexiebehandeling. Het onderzoek en de behandelingen kunnen bij een gecontracteerde aanbieder afgenomen worden. Indien zowel ouders als school dezelfde hulpvraag hebben voor het kind en de begeleiding kan enkel onder schooltijd (intern) plaatsvinden dan is dit mogelijk. In alle andere gevallen vindt de begeleiding buiten schooltijd (extern) plaats.

5. Randvoorwaarden voor ondersteuning

Om de hierboven beschreven ondersteuning te kunnen bieden zijn een aantal randvoorwaarden van toepassing die hieronder worden toegelicht.

Beleid van aanname/toelating

Alberdingk Thijm Scholen hanteert een breed toelatingsbeleid. In het basisonderwijs wordt in principe elke leerling geplaatst, we hanteren geen wachtlijsten tenzij de schoolcontext het niet toe laat (denk aan leerlingenaantallen of groepssamenstelling). Ook als een leerling – om welke reden dan ook – extra begeleiding/ondersteuning nodig heeft, onderzoekt de school of zij aan de onderwijsbehoeften tegemoet kunnen komen.

Zaken die voor plaatsing echter eventueel een belemmering kunnen vormen, zijn bijvoorbeeld:

- Een schoolgebouw met trappen waardoor het niet volledig geschikt is voor rolstoelgebruik;
- Het volume van de groepen kan belemmerend werken voor sommige leerlingen;
- Het werken met heterogene groepen van drie leerjaren waardoor er een hogere mate van zelfstandigheid van de leerling wordt gevraagd;
- Onvoldoende uitdrukkingsvermogen in het Nederlands, waardoor een leerling onvoldoende zelfredzaam is;
- Niet volledig zindelijk zijn, indien dit geen medische oorzaak heeft;

- Wanneer slechts één ouder van een tweehoofdig gezag het inschrijfformulier ondertekend heeft;
- Wanneer ouders/verzorgers zich nadrukkelijk uitspreken tegen bepaalde onderdelen van het onderwijsconcept, de missie en de visie;
- Indien we de sociale en fysieke veiligheid van andere leerlingen, met de komst van een leerling, niet voldoende kunnen borgen.

De ontwikkeling van het kind staat centraal

Door het, samen met (eventueel externe) onderwijsprofessionals, stellen van doelen en het volgen van de ontwikkeling van de leerling daarin, bepalen we of de school kan bieden wat een leerling nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen. Mochten er struikelblokken zijn, dan zal de school in eerste instantie altijd met ouder(s)/verzorger(s) (en leerling) samen op zoek gaan naar oplossingen. Mocht dit geen uitkomst bieden, dan zullen wij samen met het kind, ouder(s)/verzorger(s) (en ketenpartners) en in samenwerking met het Nuyens Instituut zoeken naar de juiste ondersteuning voor het kind dan wel voorstellen doen voor andersoortige begeleiding of plaatsing in een andere onderwijsvoorziening. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

De expertise van de school is leidend

Voor leerlingen hanteren we de driehoek: kind, ouder(s)/verzorger(s) en leerkracht/school. Er is voldoende vertrouwen tussen de ouder(s)/verzorger(s), de leerling, de school en de betrokken (externe) professionals. Er is sprake van constructief samenwerken binnen het basiscurriculum in het belang van de leerling.

De behoeften van het kind worden in kaart gebracht, zodat duidelijk wordt wat de ondersteuningsvraag is en of deze binnen of het buiten de mogelijkheden van de school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp; het aangeven hiervan is maatwerk en de onderwijskundige professionals zijn altijd leidend hierin.

Veiligheid

Er zijn voldoende veiligheidsgaranties (fysiek en psychologisch) voor zowel de leerling en de medeleerlingen als de professionals die werkzaam zijn binnen de school. Een leerling mag geen fysieke of mentale bedreiging vormen voor de andere leerlingen of medewerkers binnen de school waardoor het gevoel van veiligheid niet gewaarborgd is.

Het welbevinden van de groep

Een school is een community waarin iedere leerling onderdeel is van een groter geheel. Als het om de randvoorwaarden voor extra ondersteuning gaat zijn daarom de uitgangspunten:

- de groep gaat voor het individu;
- de basisondersteuning gaat voor de extra ondersteuning.

Dit betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat:

- Extra ondersteuning, zoals eerder beschreven, afhankelijk is van de beschikbare formatie per schooljaar.
- Keuzes gemaakt kunnen worden om bezetting van de groep voor te laten gaan op het aanbieden van remedial teaching, hb-verrijkingsaanbod, et cetera.
- De mogelijkheden die onder gewone omstandigheden geboden kunnen worden, per situatie afhankelijk zijn.
- Extra ondersteuning in balans moet zijn met de behoefte van de groep en de tijd die de leerkracht heeft voor het individuele kind met de ondersteuningsbehoefte en de rest van de groep.

6. Onze visie op onderwijs en onze ambities ten aanzien van onderwijs dat past

Leren waar het écht om gaat

Bij Alberdingk Thijm Scholen leren we onze leerlingen wat er écht toe doet in ons leven en in de wereld om ons heen. We helpen ze hun eigen talenten te ontdekken, hun eigen mening te vormen en vinden het belangrijk dat ze oog houden voor de ander.

Drie pijlers vormen de basis van ons onderwijs: *community for life*, *international mindedness* en *creative technology*. In ons [beleidsplan](#) worden deze pijlers nader toegelicht. Omdat onze school recent onderdeel is geworden van Alberdingk Thijm Scholen zullen wij waar mogelijk aansluiten bij de pijlers uit het beleidsplan. Bij het eerstvolgende (nieuwe)beleidsplan zullen wij volledig aansluiten.

Ambities

Op Montessorischool Centrum hebben we de onderstaande ambities op het gebied van onderwijs dat past. Voor verdere toelichting op de ambities verwijzen we naar het schoolplan, de beleidsplannen of kwaliteitskaarten per vakgebied.

Montessorischool Centrum streeft naar:

- Een goede balans tussen persoonlijke ontwikkeling van kinderen en datgene wat van hen wordt verwacht vanuit de maatschappij (overheid). Ontwikkelen is meer dan taal en rekenen.
- Een school waarin alle teamleden gediplomeerde "montessorianen" zijn die vakkundig en inhoudelijk verantwoorde keuzes maken in het begeleiden van onze kinderen.
- Het maximale uit onze kinderen halen in de breedste zin van het woord.
- Een toekomst waarin onze montessori-visie, werkwijze en vakkundigheid gehandhaafd blijft en zich mee-ontwikkelt met de tijd.